

Preek gehouden op 3 september 2023
in de Westerkerk Amsterdam
Matteüs 17: 1-13
door ds. Herman Koetsveld

Een paar gedachten bij dit uitzonderlijke verhaal in combinatie met deze maaltijddienst en dat aan het begin van het nieuwe seizoen. En dat als opmaat voor het 2^e tafelgesprek van zo dadelijk. Een verhaal met de beweging van opklimmen en afdalen, je kunt ook zeggen, een verhaal van hemel op aarde. Even de hemel op aarde is misschien beter. Een verhaal waarin op diep-symbolische manier de geestelijke beweging van ons leven wordt verbeeld. Als je je tenminste er van bewust bent, dat jouw leven nooit een egaal leven van 'het gaat zijn gangetje' kan worden, al probeert menig een zichzelf dat te laten geloven.

1^e gedachte. Na die hemelse scene van mystiek, licht en stem volgt onvermijdelijk dat afdalen van Jezus en zijn leerlingen. Daar begin ik nu maar even mee. Die beweging van hemel naar aarde. Dat is dus die beweging waar niet aan te ontsnappen valt. Afdalen vanuit een soort lichte zomertijd naar jouw alledaagsheid van school, studie, werk, dag- en week ritme. Afdalen van hooggestemde verwachtingen over jezelf, het leven, de gekoesterde idealen naar de werkelijkheid van onrust, angst, niet-begrijpen, de vragen over komt-het-nog-wel-goed waar de antwoorden eerder lijken te verdampen dan ons overtuigend steunen. Afdalen van pogingen om ons vredig, ontspannen en energiek te voelen naar de werkelijkheid die enkel met schrik en beven onder ogen is te zien

O ja, we proberen net als die drie leerlingen natuurlijk het hemelse, het lichte, het overtuigende vast te houden. Er tenten bij op te slaan. Er in en mee te gaan wonen zelfs. Maar niet dus. Veel van ons leven heeft dat karakter, dat van afdalen, dat van loslaten, dat van aanvaarden van pijn, teleurstelling, verlies, twijfel, zoeken naar hoe-verder? Aardmensen, dat zijn we dus. Zo klein, kwetsbaar en sterfelijk als wat.

2^e gedachte. Het verhaal opent met de mededeling dat het hier om de zesde dag gaat. Dat is de dag van de schepping van dier en mens. De dag waarop gezegd wordt dat een ieder van ons het beeld, de afdruk van de Schepper in zich meedraagt. Zes dagen later....

Na dat allereerste beginmoment van tohoewebohoe, van chaos en duisternis waar we ook nu zoveel van tegenkomen breekt ook deze zesde dag aan waarin Jezus, de mens van God bij uitstek in een hemels licht wordt gezet. Daar in de hoogte, zo dichtbij de Eeuwige. En zijn leerlingen, wij dus ook, zien, horen, ervaren er van. En we weten niet hoe we het hebben. Onze ziel wordt aangeraakt. Onze geest ademt op.

3^e gedachte. Wat gebeurt daar in dat hemelse licht? 1. Jezus gedaante verandert. Hij gaat stralen als de zon en zijn kleren zijn als het licht. Oftewel, Hij wordt transparant tot op God. Anders gezegd, het goddelijke breekt nu onweerstaanbaar in Hem door. Voor even. Voor dat moment dat daarmee een diepingrijpend kantelmoment blijkt te worden. Een voorwaardemoment om ook zijn diepe afdalen aan te kunnen, aan te durven, te willen aanvaarden.

En 2. Hij spreekt in dit unieke voltrekt open moment met Mozes en Elia. We praten hier niet over een spiritische seance, wat hier verhaald wordt is het diepste en open contact van Jezus met de bronnen die in hem gelegd zijn en waar hij van leeft: Mozes, de belichaming van de Thora. En Elia, de belichaming van de profeten. Jezus leeft van de goddelijk wet ons mensen gegeven, en de doorgaande actualisatie daarvan door de profeten. Twee bronnen die springlevend in ons midden zijn: de 10 godswaarden en de profeten. En in Jezus zelf worden dat drie bronnen: want Jezus zelf is de belichaming van het evangelie. Wet, profeten en evangelie: die ontmoeting, dat gesprek, die hemelse stroom van woorden van heil, liefde, vrede, gerechtigheid voor onze aarde die nooit meer zal opdrogen.

4^e gedachte. Wij zitten hier met elkaar aan tafel. En delen brood en beker. Gezellig, leuk, even anders dan anders, je spreekt nog eens iemand. Klopt allemaal. Maar in zijn symbolische betekenis is het even de hemel op aarde. Zijn de gebruikelijke maatschappelijke indelingen tussen mensen opgeheven. Doen er niet toe. Want zijn in Jezus tot een gemeenschap van zussen en broers gemaakt. In dit delen van brood en wijn is hij zelf aanwezig. Worden we allemaal - en dit geheim is groot - tot Gods kinderen gemaakt. We eten en drinken, want ja, we zijn en blijven aardmensen. Dat lichaam met zijn behoefte, honger en dorst en wat niet al.

Maar daarin, daaronder, daar doorheen verweven dat contact, die verbondenheid, dat ontvangen vooral ook van Christus zelf in ons

midden als geloofsgemeenschap, in ieders midden van hart en ziel. Dat die bronnen van Thora, Profeten en Evangelie, van Mozes, Elia en Jezus voluit mogen stromen in dit nieuwe komende seizoen. In onze samenleving waarin zo verlangd wordt naar bezieling en verbondenheid voorbij alle oppervlakkigheid. Waar die door en door aardse beweging van het afdalen naar alles wat op ons afkomt gemaakt wordt in de kracht van het hemelse beeld dat onze ziel zoekt. Vandaag, het komende seizoen, en alle dagen van ons leven. Amen.